

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ І ТЕОРІЯ МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ КОСТЮМА**

Освітня програма Дизайн одягу
Спеціальність 022 Дизайн
Галузь знань 02 Культура і мистецтво

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “2” вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія і теорія мистецтва і дизайну костюма
Рівень вищої освіти	бакалавр
Викладач (-і)	Осадца Марта Зіновіївна
Контактний телефон викладача	0342523429
E-mail викладача	kdtm@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна, заочна форма та дистанційна форма навчання
Обсяг дисципліни	180 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=63&id_cou=1548
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях. Консультація до екзамену – 1 год.
2. Анотація до курсу	
<p>Навчальний курс дисципліни «Історія і теорія мистецтва та дизайну костюма» спеціальності 022 «Дизайн» освітньо-професійної програми «Дизайн одягу» рівня вищої освіти «бакалавр» спрямований на підготовку висококваліфікованого фахівця у галузі дизайну, дизайнера одягу. Опанування студентами ґрунтовними знаннями з історії зарубіжної та вітчизняної моди дозволить розвинути у майбутніх фахівців творче мислення, вміння створювати художній образ у костюмі із застосуванням різностильових напрямів його трактування, символіки й атрибутики відповідно до певної історичної епохи.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання навчального курсу «Історія і теорія мистецтва та дизайну костюма» – ознайомити студентів з провідними періодами еволюції моди, історією розвитку історичного та національного костюма, його форм, конструкцій і функцій в історичному аспекті.</p> <p>Цілями викладання курсу є оволодіння знаннями про закономірності та стилеві особливості розвитку одягу та моди в окремих регіонах Європи та України упродовж доби античності, Середньовіччя, Відродження, Нового часу та ХХ ст.; вивчення закономірностей та специфіки формування костюма в різні історичні періоди; аналіз основних конструктивних особливостей історичного костюма і тих характеристик, які вказують в ньому стиль доби – композицію костюма через його силует і кольорове вирішення, використання взуття, зачісок та аксесуарів у композиції костюма, види матеріалів і характер їх поєднання у костюмі, типи одягу (драпірувальний, накладний або глухий, розстібний) і способи їх укладання та поєднання, форми крою окремих компонентів історичного та національного костюма, колористику і види обробки, види декорування; формування творчого потенціалу майбутнього фахівця шляхом вивчення художньо-композиційної побудови історичного костюма як джерела творчості.</p> <p>У результаті вивчення даної дисципліни студенти повинні:</p> <p>знати історичні етапи розвитку світового та українського мистецтва, естетичні пріоритети тієї чи іншої епохи, релігійні ідеали, ієрархію духовних цінностей; процес розвитку мистецтва і дизайну костюму, послідовність основних історично-мистецьких стилів, стилевих напрямків і течій;</p> <p>творчість провідних митців, дизайнерів, конкретні надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, стан їх сучасного збереження та експонування;</p> <p>сюжетну основу та іконографічні особливості мистецьких творів;</p> <p>володіти специфічною мистецтвознавчою термінологією зі сфери історії костюма та історичних стилів;</p> <p>знати характерні особливості і закономірності розвитку і зміни основних форм костюма</p>	

різних історичних періодів, їх національну специфіку; давати загальну характеристику певного історичного етапу та стильового напрямку; відрізняти твори певної епохи за різноманітними ознаками, користуючись методом мистецтвознавчого аналізу.

аналізувати основні стилі та напрямки світового та українського мистецтва, характеризувати види, жанри і окремі мистецькі твори;

укласти і проаналізувати словник мистецтвознавчих термінів певного спрямування; розрізняти художні техніки і стилістичні вирішення, застосовуючи метод порівняльного аналізу;

застосовувати набуті знання з історії і теорії мистецтва та дизайну костюму у подальшій творчій практиці дизайнера одягу.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК):

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну одягу, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів історії і теорії мистецтва та дизайну костюму і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- знання та розуміння історії і теорії мистецтва в професійній діяльності дизайнера одягу з урахуванням потреб ринку праці, забезпечення конкурентоздатності випускників;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність працювати в команді, вміння налагоджувати зв'язки з професійним середовищем;
- формування особистісно-ціннісного ставлення до дійсності та мистецтва, розширення естетичної свідомості, підвищення загальнокультурної й професійної компетентності;
- здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку мистецького процесу та тенденцій у дизайні одягу, його місця у загальній системі знань.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- здатність застосовувати знання з історії і теорії українського і зарубіжного мистецтва та дизайну костюму в художньо-проектній діяльності, працювати над створенням художнього образу в костюмі із застосуванням різностильових напрямів його трактування, відповідно до певної історичної епохи;
- здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення власних презентацій та об'єктів дизайну;
- здатність систематичного розвитку творчих здібностей, формування навиків щодо реалізації задумів та ідей; творчо працювати у сфері моди та реалізовувати нові ідеї через інтерпретацію та пошук образності на основі національних і світових мистецьких традицій;
- здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, дизайн-проектів.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний /
---------	---------------	------	---------------

		(рік навчання)	вибірковий		
VI, VII	Дизайн	III-IV	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Костюм Стародавнього Єгипту і Месопотамії.	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 16, 21, 22, 23	2 2 4	10	1-2 тиждень
Тема 2. Костюм античності. Костюм Стародавньої Греції і Стародавнього Риму.	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 16, 21, 22, 23	2 2 6	10	3-4 тиждень
Тема 3. Костюм країн Стародавнього Сходу.	Лекція Самостійна робота	№ 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 16, 21, 22, 23	2 4	10	5 тиждень
Тема 4. Костюм Середніх віків. Візантійський костюм. Костюм середньовічної Європи (раннє Середньовіччя романський період, готичний період).	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 3, 4, 5, 8, 9, 10, 12, 16, 21, 22, 23, 34, 35	2 2 6	15	6-7 тиждень
Тема 5. Західно-європейський костюм епохи Відродження (Італія, Іспанія, Франція, Англія, Німеччина).	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 3, 4, 5, 8, 9, 10, 15, 16, 21, 22, 23, 31, 36	2 2 10	15	8-9 тиждень
Тема 6. Західноєвропейський костюм XVII ст.	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 3, 4, 5, 8, 9, 10, 15, 16, 21, 22, 23	2 2 10	15	10-11 тиждень

	йна робота				
Тема 7. Західноєвропейський костюм XVIII ст.	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 1, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 15, 17, 21, 22, 23, 28	2 2 10	15	12-13 тиждень
Тема 8. Західноєвропейський костюм XIX–XX ст.	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 1, 3, 4, 8, 9, 10, 14, 15, 17, 21, 22, 23, 28	2 2 10	10	14-15 тиждень
Тема 9. Костюм давніх слов'ян. Костюм періоду Київської Русі (IX–XIII ст.)	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 19, 20, 27, 37	4 2 14	25	1-3 тиждень
Тема 10. Українське вбрання XIV–XVIII ст.	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 2, 19, 20, 27, 37	4 4 14	25	4-7 тиждень
Тема 11. Український костюм кінця XVIII–XIX ст.	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 2, 19, 20, 27, 37	4 4 16	25	8-11 тиждень
Тема 12. Український традиційний костюм XIX–XX ст.	Лекція Практичні заняття Самостійна робота	№ 2, 19, 20, 27, 37	4 4 16	25	12-15 тиждень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C	задовільно	
	60 – 69	D		
	50 – 59	E	незадовільно з можливістю повторного	не зараховано з можливістю
26 – 49	FX			

	0-25	F	складання	повторного складання
			незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Вимоги до письмової роботи	Чіткість, конкретність відповідей відповідно до поставлених завдань, вміння аналізувати та узагальнювати факти, правильність використання джерельної бази.			
Семінарські заняття	Змістовно і вичерпно підготувати доповідь, конспект-альбом, таблиці за вказаною темою; чітко і зрозуміло висловити фактичний матеріал і зробити аналітичні висновки; аргументовано відповідати на поставлені запитання. Чіткість і цілісність як у розкритті теоретичного матеріалу, так і відповідність ілюстративного ряду.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність опрацьованого конспекту лекційного матеріалу, виконаного комплексу практичних робіт (конспект-альбом, ілюстративний матеріал, аналітичні матеріали й таблиці, доповідь). Впродовж семестру студент отримує – 100 балів. Розподіл балів екзаменаційної оцінки утворює сума за засвоєння теоретичного матеріалу і виконання практичних завдань і самостійної роботи, виконані на належному фаховому рівні протягом семестру згідно програми навчальної дисципліни, а також екзамену, який проводиться відповідно до навчального плану в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обов'язку навчального матеріалу, визначеного програмою курсу.			

7. Політика курсу

Політика курсу базується на своєчасності здачі всіх практичних завдань (доповідей, рефератів, конспектів-альбомів, аналітичних матеріалів й таблиць) та відповідному оцінюванні студентів у результаті їх творчої та наукової активності (виступи на студентських наукових конференціях) за ініціативою студентства.

При опрацюванні теоретичного лекційного матеріалу студенти мають проявити здатність до самостійного їх осмислення та аналізу, демонструючи результати навчання, прописані у компетентностях навчального курсу. Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із дотриманням позицій академічної доброчесності, з яких виділяються здатність діяти у навчальних ситуаціях згідно з нормами академічної доброчесності та професійної етики; самостійно виконувати навчальні завдання, коректно посилаючись на джерела інформації у разі запозичення ідей і тверджень; оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності. Протягом вивчення курсу студент зобов'язаний систематично відвідувати лекційні та практичні заняття; своєчасно виконувати самостійні завдання (конспект-альбом, доповідь, аналітичні матеріали й таблиці). Контроль за засвоєнням знань із навчального курсу «Історія і теорія мистецтва та дизайну костюма» здійснюється у формі семестрового екзамену після завершення вивчення навчального матеріалу змістових модулів.

8. Рекомендована література

1. Актико Ф. Тамами С. История моды с XVIII по XX век. Коллекция Института костюма Киото. Москва : АРТ-родник, 2003. 736 с.
2. Білан М., Стельмашук Г. Український стрій. Львів : Фенікс, 2000.
3. Блейз А. История костюма от фараона до денди. Москва : ОЛМА-ПРЕСС, 2001.
4. Дудникова Г. История костюма : учебник. Ростов н/Д : Феникс, 2003.
5. Дмитриева Н. Загадки мира моды : очерки о культуре моды. Д. : Сталкер, 1998. 464 с.

6. Власов В. Иллюстрированный художественный словарь. СПб. : Икар, 1993. 272 с.
7. Гейл К. Мода и текстиль. Рождение новых тенденций. Минск : Гревцов Паблицер, 2009. 240 с.
8. Готтенрот Ф. Иллюстрированная история стиля и моды с древнейших времен. Москва : Эксмо, 2009. 256 с.
9. Захаржевская Р. История костюма: от античности до современности. Москва : РИПОЛ-Классик, 2005.
10. Кибалова Л., Гербенова О., Ламарова М. Иллюстрированная энциклопедия моды / перевод на русский язык И. Ильинской, А. Лосевой. Прага : Арттия, 1987. 608 с.
11. Комиссаржевский Ф. История костюма. Москва : Астрель, 2006. 336 с.
12. Константинова С. История декоративно-прикладного искусства : конспект лекций. Ростов-н/Д. : Феникс, 2004. 192 с.
13. Куликова В. История костюма. Москва : АСТ, 2011. 160 с.
14. Которн Н. История моды в XX веке. Москва : Тривиум. 1998. 175 с.
15. Нанн Дж. История костюма. 1200-2000. Москва : Астрель, 2008. 343 с.
16. Мерцалова М. Костюм разных времен и народов: у 4-х т. Москва : Академия Моды, 1993. Т.1 : до XVII в.
17. Мерцалова М. Костюм разных времен и народов: у 4-х т. Москва : Академия Моды; СПб : Чарт Пилот, 2001. Т.3-4 : XVIII-XIX вв.
18. Мода и стиль : современная энциклопедия / за ред. В. Володин. Москва : Аванта+, 2002. 480 с.
19. Николаєва Т. Історія українського костюма. Київ : Либідь, 1996.
20. Николаєва Т. Український костюм. Надія на ренесанс. Київ : Дніпро, 2005.
21. Плаксина-Флеринская Э. История костюма: стили и направления : учебное пособие / Плаксина-Флеринская Э., Михайловская Л., Попов В. Москва : Академия, 2010. 240 с.
22. Попова С. История моды, костюма и стиля. Москва : АСТ, Астрель, 2009. 272 с.
23. Сидоренко В. История стилей в искусстве и costume : учебное пособие. Ростов н/Д : Феникс, 2004.
24. Стамеров К. Нариси з історії костюма. Київ : Мистецтво, 1978. Ч. 1 : до XV ст.; Ч. 2 : XVI-XVIII ст.
25. Стамеров К. Нариси з історії костюмів. Київ : Мистецтво, 2007. 432 с.
26. Старикова Ю. История и индустрия моды. Москва : Приор, 2012. 128 с.
27. Стельмашук Г. Традиційні головні убори українців. Київ : Наукова думка, 1993.
28. Стивенсон Н. История моды в деталях. С XVIII века до наших дней. Москва : Эксмо, 2011. 178 с.
29. Тэтхэм К., Симен Дж. Дизайн в моде. Моделирование одежды. Москва : Риппол Классик, 2006. 144 с.
30. Чалтыкьян Д. История костюма. Москва : Аванта+, 2011. 184 с.
31. Воронина Т., Мальцева Н., Стародубова В. Искусство Возрождения в Нидерландах, Франции, Англии. Памятники мирового искусства. Москва : Искусство, 1994. 144 с.
32. Козьякова М. История. Культура. Повседневность. Западная Европа : от античности до XX века : учебное пособие. Москва : Весь мир, 2002.
33. Короткова М. Культура поведения. История костюма. Москва : Владос, 2001.
34. Молотова В. Декоративно-прикладное искусство. Москва : Форум, 2004. 288 с.
35. Моран А. де. История декоративно-прикладного искусства: От древнейших времен до наших дней. Москва : Изд-во В. Шевчук, 2011. 672 с.
36. Соколова Т. Орнамент – почерк эпохи. СПб : Аврора, 1972. 148 с.
37. Стельмашук Г. Українське народне вбрання. Львів : Апріорі, 2013.

Викладач

Осадца М.З.